

DECYZJA

Na podstawie art. 8 ust. 1 i 6 w związku z art. 1 i 3 ustawy z dnia 29 czerwca 1963 r. o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych (Dz. U. 2016, poz. 703), oraz art. 104 i 107§ 1 i § 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. 2017r. poz. 1257, ze zm.)

postanawiam

ustalić, że nieruchomość oznaczona w ewidencji gruntów jako **działki nr 22/2** o pow. 0,2300 ha, **124** o pow. 0,1800 ha, **140** o pow. 0,1500 ha i **111** o pow. 0,4400 ha, położone obręb **Kochów**, gmina Opatów stanowi **mienie gromadzkie**.

Uzasadnienie

Wnioskiem z dnia 09.04.2018 r. znak: RMKG.XIV.6825.2.2018 Burmistrz Miasta i Gminy Opatów wystąpił do Starosty Opatowskiego o wydanie decyzji ustalającej, że działki nr 22/2, 140, 124 i 111 obręb Kochów, gmina Opatów stanowią mienie gromadzkie. Do wniosku dołączono dokumentację geodezyjną, protokół z zebrania wiejskiego mieszkańców wsi Kochów z dnia 13.03.2018 r., Uchwały Zebrania Wiejskiego wsi Kochów z dnia 13 marca 2018 r. od nr 1/2018 do nr 4/2018, protokół z kwerendy w Archiwum Państwowym w Kielcach Oddział w Sandomierzu z dnia 05.04.2018 r. Ponadto akta w przedmiotowej sprawie uzupełniono o Protokół ustalenia stanu władania gruntami na obszarze wsi Kochów zarejestrowany w Powiatowym Ośrodku Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Opatowie pod nr 237/14/148/69.

Zgodnie z załączonym protokołem z zebrania mieszkańców wsi Kochów opisane powyżej działki nr 22/2, 140 i 124 w przeszłości służyły jako drogi dojazdowe do posesji, pól uprawnych i pobliskich wsi. Drogi te były ogólnie dostępne dla wszystkich mieszkańców wsi Kochów i wspólnie przez nich użytkowane. Ponadto Gmina Opatów ponosiła nakłady na utrzymanie ww. dróg, m.in. utwardzanie, odśnieżanie oraz prace remontowe. Natomiast działka nr 111 stanowiła staw, który był miejscem poboru wody oraz rekreacji dla mieszkańców Kochowa.

Przeprowadzone postępowanie wykazało, że w Protokole ustalenia stanu władania gruntami na obszarze wsi Kochów, w poz. 104 jako władającego działkami nr 22, 124 i 140 wpisano Powiatowy Zarząd Dróg Lokalnych w Opatowie. Natomiast w poz. 105 jako władający działką nr 111 figuruje Zarząd Wodno – Melioracyjny. Zgodnie z zapisami ewidencji gruntów obrębu Kochów, jako władającym na zasadzie posiadania samoistnego działkami nr 22/2, 124 i 140 wpisany jest Skarb Państwa, Gminie Opatów przypisane jest wykonywanie zadań zarządcy drogi. Wszystkie ww. działki sklasyfikowane są jako drogi. Z kolei do działki nr 111 jako posiadacza samoistnego wpisano Wspólnotę Gruntową Kochów. Przedmiotowa działka sklasyfikowana jest jako nieużytki.

Jak wynika z oględzin połączonych z rozprawą administracyjną przeprowadzonych w dniu 20.06.2018 r. działki objęte niniejszym postępowaniem zlokalizowane są na terenie całej wsi Kochów.

Z zeznań świadków wynika, że działki objęte niniejszym postępowaniem funkcjonowały jako drogi już w latach 40-tych ub. wieku. Były to drogi o nawierzchni gruntowej. Mieszkańcy w ramach szarwarku poprawiali nawierzchnię tych dróg, również odśnieżali, aby utrzymać je w stanie przejezdnym. W latach 60-tych mieszkańcy w ramach czynów społecznych gruzem i żużlem utwardzali drogi w miejscach najbardziej narażonych na podmakanie. W latach 70-tych Gmina Opatów począwszy od działki nr 22/2 rozpoczęła utwardzanie dróg materiałem kamiennym. Następnie systematycznie utwardzała kolejne odcinki dróg. Początkiem lat 2000-ych Gmina Opatów wykonała pierwszą nawierzchnię asfaltową na drodze zlokalizowanej na działce 22/2. Potem nastąpiły kolejne utwardzenia asfaltem. Drogi stanowiły dojazd do pól, domostw, łąk, zagajników, kółka rolniczego, OSP Kochów, zlewni mleka, sklepu, Koła Gospodyń Wiejskich oraz miejscowości sąsiednich.

W odniesieniu do działki oznaczonej nr 111, na której zlokalizowany jest staw, ustalono, że staw ten był od początku zarybiony karpem. Z hodowli karpia mieszkańcy czerpali pożytki. Ponadto mieszkańcy kąpali się w stawie, kobiety prały, gospodarze poili zwierzęta gospodarskie. W zimie było tu lodowisko. Było to także miejsce spotkań lokalnej ludności. Także OSP ćwiczyło na tym terenie. Z dokonanych ustaleń wynika zatem, że powyższy majątek służył celom publicznym, tak więc stanowił majątek gromadzki.

Zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 29 czerwca 1963 r. o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych (Dz. U. Nr 28, poz. 169, z późn. zm.), starosta ustala, stosownie do przepisów art. 1 i 3, które nieruchomości stanowią wspólnotę gruntową bądź mienie gromadzkie. Jak przyjmuje się w orzecznictwie, decyzję wydaje się biorąc pod uwagę stan nieruchomości istniejący w dacie wejścia w życie ustawy tj. w dniu 5 lipca 1963 r. Z tego względu decyzja ma charakter deklaratoryjny, co oznacza że rozstrzygnięcie wydane w trybie art. 8 ust. 1 poświadcza jedynie stan prawny nieruchomości istniejący w dniu wejścia w życie ustawy (por. wyroki NSA z dnia 22.09.1995 r. SA/Kr 2717/94, ONSA 4/96 poz. 157, NSA z dnia 20.09.1995 r. II SA/Łd 1281/95 nie publ.).

Mienie gromadzkie w rozumieniu art. 1 ust. 2 ustawy obejmuje nieruchomości rolne, leśne i obszary wodne, inne niż wspólnoty gruntowe wymienione w ust. 1, stanowiące mienie gromadzkie w rozumieniu przepisów o zarządzie takim mieniem, jeżeli przed dniem wejścia w życie tej ustawy były faktycznie użytkowane wspólnie przez mieszkańców wsi.

Według definicji zawartej w § 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 listopada 1962 r. w sprawie zarządu mieniem gromadzkim oraz trybu jego zbywania (Dz.U. nr 64, poz. 303 z późn. zm.) za mienie gromadzkie rozumie się mienie, które do dnia wejścia w życie ustawy z dnia 25 września 1954 r. o reformie podziału administracyjnego wsi i powołaniu gromadzkich rad narodowych stanowiło majątek dawnych gromad jako majątek gromadzki, dobro gromady oraz inne prawa majątkowe. Przez dawne gromady należy zaś rozumieć gromady istniejące w dniu wejścia w życie ustawy z dnia 25 września 1954 r. (§ 1 pkt 3).

Sytuacja prawna mienia gromadzkiego uległa zasadniczej zmianie z chwilą wejścia w życie ustawy z dnia 25 września 1954 roku o reformie podziału administracyjnego wsi i powołaniu gromadzkich rad narodowych (Dz.U. z 1954 r., Nr 43, poz. 191). Ustawa ta

w miejsce dotychczasowych gmin i gromad utworzyła nowe gromady jako jednostki podziału administracyjnego wsi (art. 1), a gromadzkie rady narodowe stały się organami władzy państwowej w gromadach (art. 4). Mieszkańcom dotychczasowych gromad zagwarantowano nienaruszalność indywidualnie im przysługujących praw (art. 38). Na tle ww. ustawy wskazywano w doktrynie, że utworzenie gromad jako jednostek podziału administracyjnego wsi spowodowało, iż przestał w sensie prawnym istnieć dotychczasowy podmiot własności mienia gromadzkiego. Odpowiednikiem dawnej gromady stała się wieś, która nie miała osobowości prawnej, ani zakresu zadań publicznych, a zatem nie mogła stać się następczynią gromady w zakresie praw majątkowych. Właścicielami mienia nie stali się również mieszkańcy wsi, którzy nigdy przedtem nimi nie byli. Jednolicie przyjmowano, że po reformie z 1954 roku, pomimo braku wyraźnej deklaracji ustawowej, mienie gromadzkie stało się własnością Państwa. Poręczenie z art. 38 ustawy odnosiło się tylko do tej części mienia, które stanowiło majątek członków dawnej gromady, a nie majątek gromady jako osoby prawnej. Ustawa z dnia 25 stycznia 1958 r. o radach narodowych (Dz.U. z 1958r., Nr 5, poz. 16) nie wniosła do sytuacji prawnej mienia gromadzkiego żadnych zmian, a jedynie powierzyła zarząd tym majątkiem gromadzkim radom narodowym. Ustawa ta przewidywała bowiem, że dotychczasowe mienie gromadzkie staje się mieniem gminnym i choć nie zawierała wyraźnego postanowienia, że mienie gromadzkie stało się mieniem państwowym, to mienie to traktowała jako własność Państwa, pozostającą w dyspozycji organów władzy państwowej - gromadzkich rad narodowych. Również w doktrynie i orzecznictwie dominował pogląd, iż mienie gromadzkie zarządzane przez gromadzkie rady narodowe stanowiło własność ogólnonarodową (szeroko na ten temat: Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z dnia 24.10.2001r., III CKN 430/00, OSNC 2002/9/111; zob. ponadto m.in. postanowienie SN z dnia 18.11.1966r. I CR 629/66, LexPolonica nr 356814; orzeczenie SN z dnia 26.03.1960r., I CR 535/59, OSN 1961/III/73).

W świetle powyższego należy stwierdzić, że wskutek reformy z 1954 roku doszło do przejścia majątku (mienia) gromadzkiego na własność Państwa, a zasadę tę potwierdziły dalsze ustawowe unormowania, m.in. o radach narodowych. Zasadę powyższą należy zatem odnieść również do gruntów wydzielonych m.in. pod drogi przeznaczone do powszechnego użytkowania (zob. uchwała SN z dnia 27.06.1984r., III CZP 32/84, OSNCP 1985/1/13). W niniejszym stanie faktycznym w dokumentacji geodezyjnej wskazanej powyżej, potwierdza się przyjęta zasada, że mienie gromadzkie zarządzane było przez gromadzkie rady narodowe, dlatego przemawia to za faktem, że było do mienie dawnych gromad.

Ponadto dla ustalenia czy przedmiotowe nieruchomości stanowiły mienie gromadzkie na dzień 5 lipca 1963 r. niezbędne jest wykazanie, że do 1954 r. były one mieniem gromad mających osobowość prawną i będących podmiotami praw i obowiązków, a nie będących jednostkami samorządu terytorialnego oraz przed 5 lipca 1963 r. były faktycznie użytkowane wspólnie przez mieszkańców wsi.

Wobec braku tytułu nabycia przez gromadę spornych nieruchomości oraz braku dokumentacji geodezyjnej określającej powierzchnię i przebieg granic w dacie przed 5.07.1963 r. organ celem ustalenia stanu faktycznego zobowiązany był do przeprowadzenia postępowania dowodowego, wykorzystując zgodnie z art. 75 k.p.a. dowody, które mogą przyczynić się do wyjaśnienia sprawy i nie są sprzeczne z prawem. Do takich środków dowodowych powołany wyżej przepis zalicza m.in. dokumenty, zeznania świadków, opinie

biegłych oraz oględziny. Zeznania świadków i stron postępowania, co do przebiegu i granic, w sposób nie budzący wątpliwości potwierdzają na datę 5.07.1963 r. istnienie przedmiotowych gruntów jako ogólnodostępnych i służących mieszkańcom wsi i właścicielom przyległych do nich pól. Brak dokumentacji dotyczącej okresu przed ww. datą nie może przekreślać ustawowej kompetencji starosty do uznania konkretnych nieruchomości za mienie gromadzkie, w sytuacji gdy fakt, że stanowią one takie mienie można wykazać innymi środkami.

Jednocześnie podnieść należy, że w istniejącym porządku prawnym, wydanie przez starostę decyzji w trybie art. 8 ust. 1 ustawy, nie pozbawia stron możliwości dochodzenia swych praw w postępowaniu cywilnym, w razie sporów własnościowych.

Biorąc powyższe pod uwagę należało orzec jak w sentencji decyzji.

P o u c z e n i e

Od decyzji niniejszej służy stronom prawo wniesienia odwołania do Wojewody Świętokrzyskiego w Kielcach za pośrednictwem Starosty Opatowskiego w terminie 14 dni od daty wywieszenia na tablicy ogłoszeń. Zgodnie z art. 127a Kpa w trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec Starosty Opatowskiego. Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna. W przypadku złożenia przez stronę oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do odwołania od decyzji stronie nie przysługuje prawo do odwołania się ani złożenia skargi do sądu administracyjnego.

Nie jest możliwe skuteczne cofnięcie oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania.

Z up. Starosty
mgr inż. *[Signature]* Roszczycała
Kierownik Wydziału Geodezji, Kartografii,
Katastru i Gospodarki Mieniem
Geodeta Powiatowy

Otrzymują:

1. Burmistrz Miasta Gminy Opatów.
2. Urząd Miasta i Gminy Opatów.
(celem zamieszczenia na okres 14 dni na tablicy ogłoszeń w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy, po tym czasie prosimy o przesłanie informacji o okresie wywieszenia).
3. Sołtys wsi Kochów
(celem wywieszenia na tablicy ogłoszeń na okres 14 dni, po tym czasie prosimy o przesłanie informacji o okresie wywieszenia).
4. Ewidencja gruntów w/m.
5. A/a + tablica ogłoszeń + Biuletyn Informacji Publicznej.